

Samenvatting van het proefschrift

J. Sijben
"Exploring professional and public perspectives on strategies for early detection of esophageal cancer"

Promotiedatum: 20 juni 2024
Universiteit: Radboud Universiteit

Promotores:
Prof. dr. P.D. Siersema
Prof. dr. M.J.M. Broeders

Copromotor:
Dr. Y. Peters
Dr. L. Rainey

In dit proefschrift hebben we onderzocht of er maatschappelijk draagvlak is voor het screenen op slokdarmkanker en hoe professionals en individuen denken over diverse testen en selectiemethoden. Onze focus lag hierbij op het adenocarcinoom van de slokdarm, aangezien dit het meest voorkomende type slokdarmkanker is in Nederland. Met de toenemende prevalentie van risicofactoren zoals brandend maagzuur en overgewicht stijgt ook de incidentie van deze ziekte. Bovendien wordt nog steeds bij de meerderheid van de slokdarmkankerpatiënten een diagnose gesteld in een laat stadium, wat resulteert in een sombere prognose met een algemene 5-jaars overlevingskans van minder dan 20%. Deze omstandigheden hebben de interesse gewekt om slokdarmkanker actief in een vroeger stadium op te sporen.

Dit proefschrift toonde middels een literatuurreview en concept mapping studie aan dat slokdarmkankerscreening nog niet volledig voldoet aan alle criteria voor verantwoorde screening, volgens zorgprofessionals. Op basis van deze studies hebben we vijf belangrijke vervolgstappen geïdentificeerd: 1) optimalisatie van gepersonaliseerde risicoscores voor het faciliteren van selectieve screening, mogelijk met toevoeging van genetische informatie,

2) doorontwikkeling van een laagdrempelige screeningstest met hoge nauwkeurigheid om individuen met een verhoogd risico op slokdarmkanker te identificeren, 3) verbetering van de efficiëntie van Barrett-surveillance, 4) onderzoek naar de effectiviteit van slokdarmkankerscreening via gerandomiseerde, gecontroleerde experimenten met betrekking tot mortaliteit, en 5) in kaart brengen van de haalbaarheid met betrekking tot het eigenaarschap van screeningstaken, benodigde middelen en het juridisch kader.

Om het perspectief van het algemene publiek te begrijpen, hebben we een systematische literatuurreview, focusgroepsdiscussies en een vragenlijststudie uitgevoerd. Onze bevindingen laten zien dat slokdarmkankerscreening over het algemeen positief ontvangen zou worden door het publiek, hoewel de deelnamebereidheid sterk afhangt van de aangeboden screeningstest. Het publiek vindt de betrouwbaarheid van de test het meest belangrijk. Daarnaast lijkt een niet-invasieve screeningsmethode, zoals de ademtest, de drempel tot deelname te verlagen. Ondanks de bevindingen in focusgroepen dat selectie op basis van BMI, rookgewoonten en etniciteit als stigmatiserend kan worden ervaren, toonde de vragenlijststudie aan dat de meeste individuen het acceptabel zouden vinden om deze risicofactoren te combineren in een gepersonaliseerde risicoscore voor het selecteren van de doelgroep. Goede voorlichting blijkt hierbij essentieel. Het gebruik van geslacht als selectiekenmerk voor de doelgroep lijkt echter geen brede steun te krijgen van het publiek.